

במסגרת ההכנה לדפוס של ביאורי הרב הנזיר
 לספר הכוזרי, מצאנו בסוף אחת ממחברות
 הביאורים (מס' 7/7018) שבעה דפים בכת"ק
 העוסקים בענייני תקיעות.

הראל כהן

מה שנתגלה לי בראש-השנה באשמורות הבקר לפני התפלה

בס"ד עשרת ימי תשובה, תש"א.

התקיעות בראש-השנה למדים מיובל, בתורת-כהנים¹, וממסעות המחנות במדבר. ובאחרון הוא תרועת מלחמה, וכפירוש הרמב"ן, אמור כג², "על דרך האמת, תרועה היא שעמדה לאבותינו ולנו, וכענין שכתוב 'תרועת מלחמה', כי השם איש מלחמה. ומפני שהיא כלולה ברחמים, תקיעה לפניה ולאחריה. 'תרועה יתקעו למסעיהם, ובהקהיל את הקהל תתקעו ולא תריעו', כי במסעיהם כתוב 'ויפצו אויביך וינוסו משנאיך מפניך'. ובהקהיל 'שובה ד' למנוחתך".

ובמסעות בחצוצרות, ושופר של ראש-השנה שתי חצוצרות מן הצדדין, כן היה במקדש, במשנה וגמרא ראש-השנה כז³.

ובתוספתא ראש-השנה פרק ב⁴, "ובמסעות שלש של שלש על כל דגל ודגל, דברי רבי יהודה, וחכמים אומרים, שלש על כל מטה ומטה". וי"ל לפי זה מקור לשלש של שלש תר"ת, במסעות, שכן היו שלשה מטות לדגל, ושלש ראשונות למטה א' בראש, ושניות למטה ב', ושלישיות לג', וכזה בראש-השנה. כי התקיעות עבודה, תנועה, מסעות, כלמלחמה באויב.

1. אמור יא, בהר ב.
2. פסוק כד.
3. משנה כו, ב, גמרא כז, א.
4. הלכה ג.

גערה בשטן

למה תוקעין ומריעין כדי לערבב השטן⁵.
 "ל שכאן נאמר עיקר טעם התקיעות, ולא רק כבגמרא, "למה כשהן יושבין ועומדין",
 ב' פעמים.
 וכן בתרגום יונתן, פנחס כט⁶, "יום יבא יהא לכוון, למערבא סטנא, דאתי למקטרגא
 לכוון". משמע שזהו עיקר הטעם.
 והיא המלחמה באויב, השטן. ומהו, מחשבתי, ומעשי. יש שטן המחשבה, כבכוזרי,
 מאמר ג, יא⁷, "אם יבוא שטן המחשבה להראות לו העול בחיים, בבלוע החזק החלש ממנו
 בבעלי-החיים, ובאדם, ובעמים, ויישב בלבו צדוק הדין, וצדק בורא החיים ומנהיגם,
 בחכמתו". "ויגער במחשבי ושדיו, מבלבל האמת ומספקו", שם, ה.
 וזה בבינה, עליונה, לשמוע ולהקשיב בקול שופר הבינה, כי ד' מלך, ומלכותו בכל
 משלה, והוא המלך המשפט, והצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט.
 ובשמיעה, בעבודת שופר, גוערים בשטן המחשבי, לבל ישטין, ובזה גם בשטן המעשי,
 שכן הוא משולש, יורד ומסית, עולה ומקטרג, וממית. ובסוד ההסתה ובסתימת פיה עולה
 תקפץ פיה, וכל הרשעה כעשן תכלה, כי תעביר ממשלת זדון מן הארץ.
 העברת ממשלת הזדון, ראשיתה בדעת ובבינה, וסופה בפעולה, ונקדש בצדקה.

5. ראש-השנה טז, א-ב "רבי יצחק, למה תוקעין בראש-השנה? - למה תוקעין? רחמנא אמר תקעו!
 אלא: למה מריעין? - מריעין? - רחמנא אמר זכרון תרועה! אלא: למה תוקעין ומריעין כשהן יושבין,
 ותוקעין ומריעין כשהן עומדין? כדי לערבב השטן. ואמר רבי יצחק: כל שנה שאין תוקעין לה בתחלתה
 - מריעין לה בסופה. מאי טעמא - דלא איערבב שטן".

6. פס' א.

7. נוסחה זו בכוזרי היא על-פי תרגומו האשכנזי של הירשפלד, וכך הכריע בגירסה הרב הנזיר בשיעוריו-
 ביאוריו לספר הכוזרי.